

Poble Avall

Monistrol de Calders

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: la zona oest del nucli urbà.
Alçada: 438

Coordenades:

Latitud: 41.75896
Longitud: 2.01032
UTM Est (X): 417728
UTM Nord (Y): 4623488

Classificació

Número de fitxa: 08128-84
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Barroc Popular
Segle: XVII-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: diversos propietaris.
Autor de la fitxa: Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dg., 09/12/2018 - 01:00

Descripció

El conjunt arquitectònic i urbanístic que constitueix el que s'anomena Poble Avall ocupa aproximament l'àrea que es defineix per sota de la Sagrera, concretament cap a part del sud-oest i especialment cap a ponent; l'eix principal a partir del qual es desenvolupa aquest nucli és l'antic camí de Calders. Poble Avall

engloba bàsicament el Carrer Nou, Carrer del Sastre, Carrer Fèlix Saladic (Carrer del Ferrer), Carrer del Bon Aire, Passatge del Ferrer, la Placeta i el Carrer del Serrat, aquest darrer neix a Poble Avall i es desenvolupa fins a Poble Amunt.

Pel que fa al Carrer Nou, actualment ocupa un tram més curt que en origen, ja que inicialment el Carrer Nou es corresponia amb tot el traçat que s'iniciava a tocar de la Sagrera fins el final de l'actual Carrer Nou, per tant, incloïa els actuals Carrer Fèlix Estrada Saladic i Carrer Sastre; tot el traçar correspondria amb el camí de Calders. La Placeta era de fet un punt urbanístic important, ja que era l'indret on confluïen diversos camins. A més, de la placeta, la zona compta també amb un petit passatge. Pel que fa als carreres, en conjunt són vials estrets i sense voreres, molts amb un cert desnivell; en general amb un traçat molt lleugerament corbat resultat de l'adaptació a l'orografia del terreny, tot i que algun dels carrers compta una configuració més recte.

La tipologia d'edificis existents es concreta en una gran majoria d'edificis entre mitgeres, de planta baixa, i una o dues plantes, amb un espai o golfa sota coberta, amb teulada a dues vessants de teula àrab i en general amb el carener en paral·lel al carrer (tot i que amb algunes excepcions). En conjunt són cases amb murs de paredat comú, moltes amb la superfície arrebossada i pintada, tot i que algunes conserven vist el parament; un gran nombre de les cases compten amb obertures emmarcades per llindes planes monolítiques, muntants i ampits en les finestres, tot en pedra més o menys treballada, i amb diversos casos amb dates, noms o alguns dibuixos incisos; la gran majoria de dates visibles són de finals del segle XVII i XVIII.

Observacions:

Poble Avall està construït a redós de la riera de Sant Joan, fet que afavoreix la presència a la zona d'àrees de conreu, ubicades a peu del torrent, tot i que també moltes cases comptaven amb un tros de terra a la part posterior de la casa.

Història

La zona que ocupa Poble Avall es desenvolupà urbanísticament a partir de finals del segle XVII, tot i que el màxim impuls constructor va ser a inicis i mitjans dels segle XVIII. L'origen de Poble Avall vingué donat per la parcel·lació de terres del mas Llandric, propietat del mas el Bosc; aquest fet es va produir a causa de que la finca del Bosc passava per un moment econòmic complicat, després d'un període en que la crisi econòmica estava afectant fortament a les masies, tot coincidint amb que l'heretat comptava amb diversos masos deshabitats. El conjunt de factors determinà que l'hereu del mas el Bosc, Jaume Bosch i Vilatersana, a finals del segle XVII comencés a establir algunes peces de terres per construir cases, a la zona del mas Llandric. Aquells primers patis que s'establiren s'ubicaren a redós del camí del Calders, concretament conformant el carrer Nou, el qual justament és el carrer més vell urbanitzat del poble (els altres carrers de fet, eren els camins al llarg dels quals s'anava desenvolupant el poble). Sembla que el nom del carrer Nou s'adoptà en contraposició a vell, que seria la zona de la Sagrera.

Consta que en el carrer Nou, concretament a la Placeta, s'hi instal·là el primer forn de pa del poble. Aquesta placeta era un punt de confluència del camí de Calders i el camí de Moià, junt amb el camí missader de la Païssa, que era el mateix que utilitzaven les masies ubicades per la mateixa zona, com la Coma, el Trull, Pumanyà, entre altres). La majoria de les cases es bastiren entre els anys 1675 i 1725, testimoniats en diverses dates de llindes a les façanes de diversos edificis que forment part de Poble Avall. L'augment de construcció de cases va venir motivat, entre altres, per un augment de població generalitzat i que coincidia en un moment de desenvolupament i creixement de l'àrea conreada del camp català, a Monistrol de Calders, específicament produït pel conreu de la vinya i sembla que potser també per la producció de l'aiguardent. La construcció de la carretera a la segona meitat del segle XIX comportà canvis importants a la zona de Poble Avall, ja que comportà l'enderroc d'algunes cases; tot i això, la construcció de la carretera i per tant, també del pont, suposà una millora molt gran pel poble de Monistrol de Calders (ERILL; GUAL;

Bibliografia

- ERILL I PINYOT, G.; GUAL I PURTÍ, J.; MANENT I ORISTRELL, Ll. (2006): Monistrol de Calders. El poble dels pagesos enginyers. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- PERARNAU I LLORENS, J.; PIÑERO I SUBIRANA, J. (1993): Monistrol de Calders. La seva història i el seu patrimoni. Ajuntament de Monistrol de Calders, Diputació de Barcelona i Consorci per la promoció dels municipis del Moianès.
- GUAL I PURTÍ, J. (2010): Monistrol de Calders, del calaix, una imatge i una història. Ajuntament de Monistrol de Calders i Zenobita edicions.

